Sondaj EY România: Facilitatile fiscale acordate pentru cercetare-dezvoltare sunt înca insuficient accesate de catre companiile românesti

Un procent de 46% dintre companiile românești care au activitați de cercetare-dezvoltare spun ca nu aplica pentru a obține facilitațile fiscale acordate de stat prin legislație. Este concluzia principala ce rezulta dintr-un studiu derulat de echipa EY despre proiectele de cercetare-dezvoltare și facilitațile de care acestea pot beneficia. Studiul identifica principalele motive pentru care contribuabilii înca ezita.

Codul Fiscal din România conține prevederi în legatura cu activitatea de cercetare – dezvoltare în baza carora companiile din România, daca desfașoara astfel de activitați, pot beneficia de facilitați fiscale. Aceste facilitati privesc **impozitul pe profit și impozitul pe veniturile angajatilor care sunt implicati în proiecte de cercetare-dezvoltare derulate de companii,** tocmai pentru a stimula activitatea de cercetare și dezvoltare a companiilor românești.

În ce masura companiile din România deruleaza activitați de cercetare-dezvoltare, daca au cunoștința de facilitațile prevazute de lege, în ce masura au aplicat pentru a obține astfel de facilitați și care au fost rezultatele inspecțiilor fiscale ale organelor de control pe aceasta tema, rezulta din cel mai recent Studiu EY. Iata, mai jos, câteva concluzii:

- Aproape jumatate (46%) dintre companiile care desfașoara activitați de cercetare-dezvoltare intervievate **nu au aplicat pentru facilitațile fiscale prevazute de lege**

- Aproape jumatate dintre companii au avut dificultați în determinarea activitaților de cercetare-dezvoltare eligibile

- Peste 50% dintre inspecțiile fiscale desfașurate la companiile care au aplicat pentru facilitațile fiscale disponibile pentru activitatea de cercetare-dezvoltare s-au finalizat cu ajustari privind facilitațile aplicate

- Peste trei sferturi dintre companiile care au aplicat facilitațile fiscale pentru cercetare-dezvoltare nu au obținut și certificare din partea unui expert desemnat de Ministerul Cercetarii, Inovarii și Digitalizarii (MCID), acesta fiind unul din principalele motive pentru care au avut ulterior probleme în cadrul inspecției fiscale.

Studiul arata ca peste 60% dintre companiile intervievate spun ca sunt informate și cunosc facilitațile fiscale care permit societaților o deducere suplimentara la calculul rezultatului fiscal (50% din cheltuielile eligibile pentru aceste activitați) și, respectiv scutirea de la plata impozitului pe venit pentru persoanele care sunt incluse în echipa unui proiect de cercetare - dezvoltare și inovare.

Totuşi, 40% din companiile incluse în studiu nu cunosc aceste facilitaţi, cu atât mai mult cu cât vorbim despre companii din sectoare de activitate care ar putea cunoaşte un proces accelerat de dezvoltare, în actualul context economic dificil şi complex, daca ar desfaşura astfel de proiecte.

Pe de alta parte, deşi 61% dintre respondenţi declara ca sunt în cunoştinţa de cauza privind facilitaţile acordate în cazul derularii proiectelor de cercetare - dezvoltare, doar 31% au accesat una dintre cele doua facilitaţi, respectiv, 69% nu au aplicat pentru obţinerea acestora.

Pasul aplicarii acestor facilitaţi fiscale, indiferent de rezultatul obtinut, a fost urmat în 80% din cazuri şi de o inspecţie fiscala care a vizat impozitul pe profit şi/sau impozitul pe venit pentru perioada în care compania a aplicat facilitaţile.

Cel mai îngrijorator aspect, în ceea ce priveşte rezultatele inspecţiei, este acela ca organele de control fiscal au contestat (în 50% din cazuri) aplicarea facilitaţilor fiscale, fapt determinat de mai multe motive, cel mai des invocat fiind însa **lipsa certificarii din partea unui expert din cadrul Registrul experţilor pe domenii de cercetare-dezvoltare**.

O întrebare la fel de importanta în cadrul studiului s-a referit la întocmirea proiectului specific activitaţilor de cercetare-dezvoltare pentru care s-au aplicat facilitaţile fiscale, care trebuie sa conţina elementele minime prevazute de legislaţia aplicabila. Raspunsurile au fost în totalitate pozitive, ceea ce duce la concluzia ca, în cadrul companiilor s-a înţeles importanţa documentaţiei în aplicarea facilitaţilor.

Dar aici este de analizat pasul premergator întocmirii dosarului de proiect cerut de lege, şi anume **modalitatea prin care a fost realizata certificarea activitaţilor de cercetare-dezvoltare**. Cele mai multe companii au realizat intern (80% dintre respondenţi) şi doar 20 % dintre cei intervievaţi au obtinut si certificarea de catre un expert desemnat conform Registrului experţilor.

Realizarea şi documentarea dosarelor proiectelor de cercetare-dezvoltare a constituit, potrivit studiului, pentru toti respondenţii, cea mai mare provocare a companiei în aplicarea acestei facilitaţi fiscale.

Deşi cunosc legislaţia şi, prin urmare, facilitaţile pe care aceasta le conţine în cazul în care deruleaza unul sau mai multe proiecte de cercetare - dezvoltare, companiile nu aplica pentru acestea. Sondajul evidenţiaza faptul ca societaţile româneşti – în speţa persoanele abilitate sa se ocupe de acest segment în cadrul companiilor – se confrunta cu mai multe probleme simultan.

Principalul motiv pentru care companiile nu au aplicat pentru a beneficia de aceste facilitaţi fiscale sunt **dificultaţile în determinarea activitaţilor de cercetare-dezvoltare eligibile,** cu peste 67% dintre raspunsuri, la egalitate cu **dificultaţile în întocmirea documentaţiei solicitate** - 67% urmat. Urmeaza în ordine: prevederile legislative neclare – 44%, la egalitate cu riscul ca autoritaţile de control sa conteste aplicabilitatea acestei facilitaţi (44%) şi dificultaţile în determinarea cheltuielilor eligibile şi a cheii de alocare a costurilor eligibile (44%) şi dificultaţile în contractarea unui expert desemnat conform Registrului experţilor pe domenii de cercetare-dezvoltare (22).

Din rezultatele studiului se desprind cel puţin trei lucruri importante carora companiile din România ar trebui sa le acorde atenţie:

- Analiza temeinica, premergatoare deciziei de a aplica, pentru a evita „munca în zadar”
- Înţelegerea paşilor şi a documentaţiei de pregatit
- Importanţa serviciilor unui consultant şi certificarii de catre un expert, opţiune prin care se scuteşte timp, se economisesc bani şi este evitata situaţia în care aplicarea facilitaţii în sine sa fie contestata.

Andra Casu, Partener, liderul departamentului de Impozite directe, EY România: *"Consider ca zona de cercetare-dezvoltare este foarte ofertanta si potrivita pentru multe industrii în perioada urmatoare, iar companiile din România ar trebui sa aiba în vedere în avantajele oferite de Codul Fiscal prin aceste facilitati, aducând inclusiv beneficii de cash-flow. Recomand contribuabililor sa analizeze în ce masura activitatile pe care le au sunt potrivite pentru a aplica aceste facilitati în perioada urmatoare."*

În România legislația în domeniu este foarte favorabila acestor proiecte de cercetare-dezvoltare și ar putea genera un impact foarte mare pentru companii, inclusiv avantaj de cash-flow din punct de vedere fiscal.

Razvan Ungureanu, Director, Impozite Directe, EY România: *"Facilitatile fiscale pentru activitatile de cercetare-dezvoltare exista de multi ani în legislatia românească, însa nu au fost accesate pe scara larga de companiile care ar putea beneficia de ele. Anul 2023 a venit cu modificari importante privind procedura de aplicare a acestor facilitati, care clarifica anumite aspecte neclare sau insuficient reglementate si care ar trebui sa încurajeze tot mai multe companii sa aplice facilitatile fiscale pentru activitatile de cercetare-dezvoltare desfasurate."*

Principala recomandare pe baza rezultatelor studiului este reconsiderarea acestor facilitați de catre companiile care au activitați de cercetare-dezvoltare în sensul aplicarii lor pe scara mai larga. Faptul ca, recent, legislația s-a schimbat si au aparut inclusiv precizari legate de lista experților în domeniu arata ca autoritatile sunt deschise și favorabile în ceea ce privește încurajarea companiilor românești spre a beneficia de astfel de facilitați.